

Tid: kl. 08:30-17:00

Plats: 9-10 november 2021 Se program

Ordförande

Eva Hellstrand (C)

Ledamöter

Anton Nordqvist (MP), 3:e vice ordförande
Lennart Ledin (L)
Lars-Erik Olofsson (KD)
Robert Hamberg (M), 1:a vice ordförande
Catarina Espmark (M)
Mats Gärd (C)
Håkan Nilsson (C)
Ann-Marie Johansson (S), 2:e vice ordförande
Anton Hammar (S)
Jenny Sellsve (S)
Jonas Andersson (S)
Katarina Nyberg Finn (S)
Elin Hoffner (V)
Marcus Danielsson (SD)

Ersättare

Karin Thomasson (MP)
Annika Nordell (L)
Stefan Nilsson (KD)
Jan-Olof Andersson (M)
Elise Ryder Wikén (M)
Andreas Karlsson (C)
Mari Eriksson (C)
Jörgen Larsson (C)
Bengt Bergqvist (S)
Britt Carlsson (S)
Robert Uitto (S)
Martine Eng (S)
David Adervall (S)
Marie Svensson (V)
Anette Rangdag (SD)

Övriga

1. Program regionstyrelsen 9-10 november 2021

Ärendebeskrivning

För att minska risken för smittspridning hålls sammanträdet inom stängda dörrar och med samtliga ledamöter på distans.

Beslutsunderlag

- Program för styrelsen 9-10 november 2021

2. Val av justerare och tid för justering

3. Fastställande av föredragningslistan

Ärendebeskrivning

Enligt reglemente för regionstyrelsen har preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade under sammanträdet skickats ut till ledamöter och ersättare.

Förslag till beslut

Preliminär föredragningslista fastställs som slutlig föredragningslista.

4. Regiondirektörens rapport 2021 (RS/2/2021)

Ärendebeskrivning

- Lägesbild Corona
- Vaccinering, covid-19 och influensa
- Distansarbete/hubbar
- Helpdesk
- Besök av HM Konungen
- Information om rekrytering av ekonomidirektör och regional utvecklingsdirektör
- Avtackningsmiddag

5. Månadsrapport september 2021 (RS/3/2021)

Ärendebeskrivning

En månadsrapport för september 2021 har upprättats. Rapporten visar följande: Region Jämtland Härjedalens ackumulerade resultat till och med september 2021 uppgick till 325 miljoner kronor, vilket var 237 miljoner kronor bättre än budget.

Nettokostnadsutvecklingen fram till och med september var 4,0 procent, 130 miljoner kronor högre än föregående år. Verksamhetens intäkter var 316 miljoner kronor högre än föregående år, främst på grund av högre riktade statsbidrag med 172 miljoner kronor samt intäkter från område Kollektivtrafik med cirka 138 miljoner kronor som inte var med föregående år. Patientavgifter var 17 miljoner kronor högre än föregående år.

Bruttokostnaderna har ökat med 446 miljoner kronor, motsvarande 11,2 procent. Pensionskostnaderna har ökat med 145 miljoner kronor efter nytt livslängdsantagande, motsvarande 50 procent jämfört med föregående år. Personalkostnaderna exklusive pensioner har ökat med 70 miljoner kronor jämfört med föregående år, 3 procent.

Kostnader för läkemedel var 3 miljoner kronor lägre än föregående år. Kostnad för sjukvårdsmaterial har ökat med 27 miljoner kronor. Köp av verksamhet kommer under året att vara högre jämfört med föregående år avseende område Kollektivtrafik som har mycket kostnader här men som inte fanns med föregående år.

Likviditeten har under året förbättrats med 143,7 miljoner kronor till och med september. Avsättning till pensionsportföljen har gjorts med 328 miljoner kronor under perioden. Ingen amortering av lån har skett under perioden. Nästa amortering av lån planeras till november, om likviditetssituationen tillåter kommer 70 miljoner kronor amorteras.

Helårsprognosen efter september har förbättrats ytterligare och beräknas uppgå till 260 miljoner kronor. Detta efter ytterligare förbättrad skatteprognos efter september men även mer kostnadsersättning för vaccin och antigenest än tidigare beräknat, efter beslut om vaccin för 12-åringar samt 3:e dos. Fortsatt osäkerhet kring kostnader för uppskjuten vård gör det svårt att bedöma en helårsprognos.

Förslag till beslut

Månadsrapport september 2021 godkänns.

Expedieras till

Tillförordnad Ekonomidirektör

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Månadsrapport september 2021 Region Jämtland Härjedalen
- Månadsrapport september 2021 Region Jämtland Härjedalen

6. Regionstyrelsens uppföljning av personalstatistik (RS/51/2021)

Ärendebeskrivning

Enligt beslut i regionstyrelsen 2020-04-29 ska uppföljning av arbetsgivarpolitiska frågor vara ett återkommande ärende vid varje regionstyrelsesammanträde. Vid regionstyrelsens sammanträde 2020-09-30 beslutades att redovisningen även ska innefatta en mer detaljerad redovisning gällande regionstaben. Uppdelningen och redovisningen bör för tydlighetens skull motsvara redovisningen angående hälso- och sjukvårdens personal.

Rapporten avseende uppföljningen av det arbetsgivarpolitiska området redovisar dels regionövergripande personalstatistik dels bemanningsstatistik för samtliga förvaltningsområden inom Region Jämtland Härjedalen.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens uppföljning av personalstatistik godkänns.

Expedieras till

HR-direktör

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Uppföljning personalstatistik
- Regionstyrelse 2021 11 09--10, Regionstyrelsens uppföljning av AG-politiska området, september 2021, Rapport

7. Regionstyrelsens uppföljning av Inköp och upphandling oktober 2021 (RS/103/2021)

Ärendebeskrivning

Inköp och upphandling har i uppdrag att med Lagen om offentlig upphandling (LOU) som grund, bidra till ett bättre ekonomiskt resultat för regionen, genom att kostnadseffektivt, hållbart och med kvalitet, framgångsrikt genomföra bra affärer.

Under 2020 tappade enheten flera medarbetare och nyrekrytering har pågått under hela 2021 och hittills under året har enheten anställt nio nya medarbetare. Fyra av dem har vi kunnat rekrytera tack vare den inprioritering enheten fick från 2020, varav en miljöcontroller och ytterligare en materialkonsulent. Ett arbete har påbörjats med att miljöprioritera upphandlingar tillsammans med regionens miljöstrateg och det Nationella kansliet för upphandling. 2021 har även fokus legat på att säkerställa material för regionens vaccinationer. Enheten har under våren infört ett system för avropa bemanningstjänster av läkare och legitimerade sjuksköterskor och på så sätt uppfylls även kraven på GDPR. Arbetet med e-handel har fortsatt att utvecklas och flera utbildningar i verksamheterna har genomförts under hösten i strävan efter att flera ska kunna nyttja det nya beställningssystemet. Just nu pågår ett hundratal upphandlingar av olika dignitet till ett värde av 1,7 mdkr. Vi har ett antal upphandlingar på kö. En förteckning över aktuella upphandlingar bifogas.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens uppföljning av aktuella upphandlingar godkänns.

Expedieras till

Inköpschef

Beslutsunderlag

- Regionstyrelsens uppföljning av Inköp och upphandling oktober 2021
- Aktuella upphandlingar oktober 2021

8. Regionstyrelsens uppföljning av post-pandemi (RS/173/2021)

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på regionens utveckling och ekonomiska ställning. I styrelsens uppföljningsplan anges vilka områden som särskilt ska följas upp under året. Ett område som styrelsen valt att följa både under 2020 och 2021 är Region Jämtland Härjedalens post-pandemi arbete. Styrelsen har löpande fått redovisningar om pågående aktiviteter. Bland annat om pågående utvecklingsarbete vad gäller utveckling av distansoberoende arbetssätt och status om implementering av nya digitala arbetssätt. En rapport har nu upprättats som summerar aktiviteter kopplat till det uppdrag den särskilt utsedda arbetsgruppen post-pandemigruppering arbetat med.

Coronapandemin har inneburit stora utmaningar och tvingat verksamheten till omställningar och anpassningar. Trots ett intensivt arbete med att hantera pandemin tog regionledningen tidigt ett initiativ att titta framåt och ha beredskap för tiden efter pandemin. I april 2020 tillsattes en arbetsgrupp som skulle arbeta med post-pandemirelaterade frågeställningar. Arbetsgruppen har fokuserat på att fånga in hur verksamheten arbetat med nya arbetssätt och effektiviseringar utifrån pandemin. En rapport har upprättats som redovisar exempel som genomförs i verksamheten kopplat till arbetsgruppens uppdrag. Det handlar framför allt om aktiviteter kring områden som verksamheten bedömt vara viktiga att hålla fast vid och arbeta vidare med även efter pandemin. Exempel på sådana områden är distansoberoende arbetssätt, tydliga beslutsvägar, förstärkt samverkan och tydlig kommunikation.

Utöver det som redovisas i denna rapport bedrivs naturligtvis andra aktiviteter i verksamheten utifrån en post-pandemiperspektiv. Det handlar exempelvis om att påbörja utvecklingsarbeten som varit vilande, hantera bemanning, arbeta med arbetsmiljöfrågor relaterat till erfarenheter från pandemin och hantera ekonomiska konsekvenser. Dessa aktiviteter redovisas i ordinarie verksamhetsuppföljning. Även i planeringsarbetet för 2022 kommer behov utifrån pandemin att hanteras. Vidare är det viktigt att påminnas om att pandemin fortfarande pågår. Pandemin och dess konsekvenser kommer därför att prägla verksamheten under lång tid framöver.

Förslag till beslut

Upprättad rapport om uppföljning av Region Jämtland Härjedalens post-pandemiarbete godkänns.

Expedieras till

Enhetschef sekretariatet

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse om uppföljning av post-corona
- Rapport om post-corona

9. Uppföljning vårdval/hälsoval (RS/263/2021)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har tre vårdval beslutade av regionfullmäktige enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) 2008:962.

- Hälsöval Region Jämtland Härjedalen som avser primärvård och är obligatoriskt enligt hälso- och sjukvårdslagen från 2010
- Vårdval medicinsk fotvård infördes 2013
- Vårdval allmäntandvård för barn och unga vuxna infördes 2014

Former för uppföljning beslutas i respektive förfrågningsunderlag. En sammanställning över hur och vad som genomförts under 2021 redovisas i ett separat beslutsunderlag.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens uppföljning av vårdval och hälsoval godkänns.

Expedieras till

Beställarchef

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Uppföljning vårdval/hälsoval
- Uppföljning vårdval/hälsoval 2021
- Bilaga 1 Uppföljning 2020 Efterlevs kraven
- Bilaga 2 Mall Patientsäkerhetsrond inom Primärvård

10. Regionstyrelsens verksamhetsplan och budget 2022 (RS/425/2021)

Ärendebeskrivning

På regionfullmäktiges sammanträde den 19-20 oktober 2021, § 126, fastställdes Regionplan och budget 2022–2024. Regionplanen utgår på fyra strategier; Strategi för länets utveckling, Strategi för vård, Strategi för en god ekonomi och Strategi för medarbetare. För varje strategi finns en text om prioriteringar för planperioden samt ett antal indikatorer. Planen omfattar också en drift- och investeringsbudget och resultat-, balans- och finansieringsbudget för de närmsta tre åren. I budget fördelas ekonomiska ramar till regionstyrelsen och nämnder. Regionstyrelsen och nämnderna ska med utgångspunkt i strategierna och fastställda ekonomiska ramar formulera mål för sina respektive verksamheter genom att besluta om årliga verksamhetsplaner. Ett förslag på verksamhetsplan med ekonomiska ramar för regionstyrelsen 2022 har upprättats.

I förslag till regionstyrelsens verksamhetsplan för 2022 finns 11 målområden med totalt 50 mätbara mål samt ekonomiska ramar. Målen visar vad regionstyrelsen ska åstadkomma under året för att fullmäktiges inriktning i de fyra strategierna ska verkställas och tilldelad ekonomisk ram hållas. Regionstyrelsens mål ger också underlag till de prioriteringar, i form av aktiviteter, verksamheten behöver arbeta med för att nå resultat i enlighet med de övergripande målen, uppfylla tilldelade uppdrag och hålla fastställd budget. Utifrån regionstyrelsens övergripande ansvar för hela organisationens utveckling och ekonomiska ställning omfattar regionstyrelsens verksamhetsplan också koncernövergripande mål, exempelvis mål om miljö, medarbetare och ekonomi.

God ekonomisk hushållning och effektivitet i verksamheten ska genomsyra alla strategier och ligger också till grund för prioriteringarna i regionstyrelsens verksamhetsplan för 2022. God ekonomisk hushållning innebär att verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och effektivt där finansiella och verksamhetsmässiga mål uppnås. Varje ny anställning, återanställning, verksamhet, aktivitet eller likande ska noga övervägas. På grund av det ekonomiska läget behöver det i styrelsens alla verksamheter vara ett fortsatt fokus på att minska kostnaderna.

Vårdens omställning med digitalisering, kunskapsstyrning och nära vård är centrala delar för organisationens utveckling och kommer att kräva insatser och resurser från alla delar av regionstyrelsens verksamheter under kommande år. En sammanhållen styrning och koordinering av digitaliseringsarbetet och hantering av information är viktiga framgångsfaktorer. Liksom anpassning av lokaler och en långsiktighet i regionens investeringsprocess. Vidare behöver samverkan med kommuner och andra aktörer fortsätta att utvecklas för att kunna uppnå övergripande målsättningar och prioriteringar. I föreslagna verksamhetsplan inryms den delen inom flera områden.

Regionstyrelsen har det övergripande personalpolitiska ansvaret men har också personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för medarbetare inom regionstaben och regiondirektörens förvaltningsområde. Inom strategi för medarbetare finns ett fokus på försörjningen av rätt kompetens. Utvecklingsinsatser, lärandemiljö och den individuella kompetensplaneringen ska utgå från verksamhetens främsta behov och i så hög grad som möjligt tillgodose individuella intressen. Fokus i arbetsmiljöarbetet ska ligga på att skapa förutsättningar för medarbetare att behålla, förstärka och förbättra sin hälsa.

Region Jämtland Härjedalens övergripande uppföljning 2022 utgår från strategier och indikatorer i regionplan och budget 2022-2024 samt regionstyrelsens och nämndernas mål för 2022. Verksamhetsresultat, måluppfyllelse och indikatorer kommer att följas och återrapporteras till regionstyrelsen och regionfullmäktige. Uppföljningen av regionstyrelsens verksamhetsplan är en del av den koncerngemensamma uppföljningen.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens verksamhetsplan och budget för 2022 fastställs.

Expedieras till

Regionfullmäktige, Regiondirektör, Regional utvecklingsdirektör, Hälso- och sjukvårdsdirektör, Ekonomidirektör, Regionstabschef, Närstöd till regionstabschef, Enhetschef sekretariatet och Ekonomicontroller.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse om regionstyrelsens verksamhetsplan och budget 2022
- Verksamhetsplan 2022 (Regionstyrelsen) till kallelse 211103

11. Fördelning av investeringsbudget 2022

(RS/703/2021)

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige fastställde på sitt sammanträde den 19-20 oktober, §126, Regionplan och Budget 2022-2024. Planen omfattar bland annat även investeringsbudget. I investeringsbudgeten ingår den totala investeringsramen för de närmsta tre åren. För 2022 uppgår investeringsramen till 190 miljoner kronor. I den ramen ingår det normala investeringstaket (investeringar kopplade till investeringsrådet) om 130 miljoner kronor och budget för hjälpmedel om 15 miljoner kronor. Utstående summa på 45 miljoner reserveras för ombyggnationer som kommer att hanteras i separata ärenden.

Utredningen om primärvårdens organisation i Östersund har gett underlag för att kartlägga det framtida behovet av hälsocentraler och förändringar inom befintliga fastigheter, för att skapa en bättre tillgänglighet och kvalitet. Enligt regionplanen ska därför en hälsocentral återetableras i Torvalla och hälsocentralen i Funäsdalen ska ges nya lokaler. Fastighetsutvecklingsvisionen ska revideras för att möta framtida utmaningar och möjligheter. Beslut har också tagits att en förstudie ska göras över vilka lokaler som en nybyggnation på gamla BUP-tomten med omgivande fastigheter ska rymma.

Enligt gällande regler ska regionfullmäktige varje år fastställa en investeringsram för de kommande tre åren i regionplan. Regionstyrelsen fastställer årligen investeringsbudgeten på objektsnivå, inklusive pott för akuta investeringar, och ansvarar för hela regionens investeringar. Reglerna säger också att investeringarna ska godkännas av nämnd innan fastställande av regionstyrelsen.

Ett förslag till investeringsbudget 2022 för hälso- och sjukvårdsnämnden, regionstaben och regionala utvecklingsnämnden har beretts av investeringsrådet inför beslut. Rådets förslag har utarbetats utifrån de sammanställningar om investeringsbehov som lämnats av varje område per objekt. I sammanställningarna har varje område rangordnat och motiverat sina förslag, gjort kostnadsberäkningar och beskrivit konsekvenserna för en utebliven investering, till exempel utifrån ett patientperspektiv. Förslagen har sedan diskuterats, prioriterats och rangordnats av respektive förvaltningsområdes ledningsgrupp och av MTA gällande medicinteknisk utrustning. Investeringsrådet har sedan sett över det totala investeringsbehovet på en övergripande regiongemensam nivå för en sammanhängande hantering och prioritering inom föreslaget investeringstak.

Efter genomgång och analys av områdenas investeringsbehov föreslår investeringsrådet följande:

- En fördelning av budgeten med 74 065 000 kronor till Hälso- och sjukvård, 350 000 kronor till Regionalutveckling, 29 783 000 kronor till Regionstaben, 19 600 000 kronor till fastighetsinvesteringar, 6 202 000 kronor till haveripotten och 15 000 000 kronor till hjälpmedelscentralen.

Regionala utvecklingsnämnden har 2021-10-26 §166 godkänt förslag till fördelning som omfattar investeringsbudget för regionala utvecklingsnämnden. Hälso- och sjukvårdsnämnden har inte behandlat förslaget till fördelning på objektsnivå varför regionstyrelsen föreslår fördelningen direkt.

Förslag till beslut

Fördelning av investeringsbudget 2022, inklusive pott för akuta investeringar, totalt 145 miljoner kronor fastställs enligt förslag.

Expedieras till

Tf ekonomidirektör
Investeringsrådet
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Tf Regional utvecklingsdirektör
Regionstabschef
Fastighetschef
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regionala utvecklingsnämnden

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Fördelning av investeringsbudget för 2022

12. Ersättning för hälsosamtal (RS/157/2021)

Ärendebeskrivning

I Regionplan 2021-2023 har Regionfullmäktige beslutat: "I linje med primärvårdens uppdrag att arbeta hälsobefrämjande ska Hälsosamtal införas från 2021. Det blir ett

viktigt inslag i det sjukdomsförebyggande arbetet, för tidig upptäckt av sjukdom och som en åtgärd som kan bidra till jämlik hälsa i befolkningen.” Regionfullmäktige har också avsatt 4 miljoner kronor för detta ändamål. Därefter har Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden i sina verksamhetsplaner angett mål där det framgår att hälsosamtalen ska driftsättas under 2021.

På grund av pågående pandemi och arbetet med vaccinationerna har det inte varit möjligt att påbörja genomförandet av hälsosamtal under 2021. Just nu planeras en uppstart med erbjudande om hälsosamtal från och med januari 2022.

I arbetet med att etablera hälsosamtal har förutom framtagande av IT-verktyg, utveckling av frågeformulär, beslut om prover som ska tas i samband med hälsosamtalet samt organisatoriska frågor har även ersättningsfrågan per genomfört hälsosamtal utretts.

För att hälsocentralen dels ska kunna lägga mer tid på de som inte tackar ja till hälsosamtal genom telefonpåminnelser, dels särskilt kunna följa upp de som har störst behov av insatser utifrån hälsosamtalet föreslås en ersättningsnivå per genomfört hälsosamtal till 1 150 kronor. I det underlag som togs fram i ett tidigare skede så sattes en summa på 1 000 kronor per genomfört hälsosamtal.

En uppföljning av kostnaderna mot den budget på 4 miljoner kronor som är avsatt för hälsosamtalen kommer att genomföras under 2022. Ambitionen är att på sikt nå fler än de 65% per åldersgrupp som budgeten är beräknad på.

Förslag till beslut

Ersättning för genomförda hälsosamtal ska vara 1150 kronor per genomfört hälsosamtal.

Expedieras till

Elisabeth Strömblad, projektledare, hälsosamtal
Anna Fremner, Primärvården
Johan Börjesson, Folkhälsoenheten
Lena Weinstock-Sved, Beställarenheten
Johan Palm, Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Ersättning för hälsosamtal

13. Komplettering förfrågningsunderlag Hälsoval Region Jämtland Härjedalen 2022 (RS/60/2021)

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige fattade i juni 2021, § 86, beslut om att anta förfrågningsunderlag för Hälsoval Region Jämtland Härjedalen 2022. Regionstyrelsen fick samtidigt i uppdrag att fastställa eventuella kompletteringar och justeringar vid sitt sammanträde i november.

Regionstyrelsen beslutade vid mötet den 24 mars 2021 §43 om regler kring införandet av riktade hälsosamtal (RS/157/2021). Där framgår att den särskilda politiska styrgruppen för vårdvalen fick i uppdrag att i förfrågningsunderlaget för

2022 föreslå ersättningsnivå för uppdraget. Under 2021 ersätts enligt beslut de riktade hälsosamtalen med 1 000 per genomfört hälsosamtal. Inför 2022 föreslås ersättningen höjas till 1 150 kr för att hälsocentralen dels ska kunna lägga mer tid på de som inte tackar ja till hälsosamtal genom telefonpåminnelser, dels särskilt kunna följa upp de som har störst behov av insatser utifrån hälsosamtalet.

Samtliga förslag till kompletteringar och justeringar framkommer i beslutsunderlag.

Förslag till beslut

Kompletteringar i förfrågningsunderlag för Hälsoval Region Jämtland Härjedalen 2022 antas.

Expedieras till

Beställarchef
Primärvårdschef
Chef Division Nära vård

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Komplettering Hälsoval Region Jämtland Härjedalen 2022
- Förfrågningsunderlag 2022 Hälsoval Region Jämtland Härjedalen

14. Komplettering vårdval allmäntandvård för barn och unga vuxna 2022 (RS/59/2021)

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade i juni 2021, § 87 att anta förfrågningsunderlaget Vårdval allmäntandvård för barn och unga vuxna 2022. Regionstyrelsen fick samtidigt i uppdrag att fastställa eventuella kompletteringar och justeringar vid sitt sammanträde i november 2021.

Den politiska styrgruppen med uppdrag att se över vårdvalen inför 2022 föreslog att ersättningen inom vårdval för barn och unga vuxna 2022 skulle höjas med dubbelt LPI-K exkl läkemedel, RS/754/2020. Detta har beaktats i Regionplanen och budget 2022-2024, RS/261/2021, där man tillfört 1,1 mkr. Det innebär att vårdgivare inom vårdval för barn och unga vuxna ersätts från 2022 med 1 500 kr per år/barn och ung vuxen.

Förslag till beslut

Vårdgivarna ersätts med 1 500 kr per år/listat barn och ung vuxen

Expedieras till

Beställarchef
Chef område folktandvård

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Vårdval allmäntandvård för barn och unga vuxna 2022
- Vårdval allmäntandvård för barn och unga vuxna 2022

15. Breddinförande av tjänstemobiler (RS/412/2020)

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen beslutade den 26 maj 2020, § 89, på initiativ av hälso- och sjukvårdsnämnden att ge regiondirektören i uppdrag att utreda förutsättningarna att tillhandahålla en teknisk lösning till regionens medarbetare. På styrelsens sammanträde den 8 december 2020, § 238, återredovisades förutsättningar. En fördjupad utredning har genomförts utifrån regionstyrelsens beslut på sammanträdet enligt nedan.

För att kontinuerligt utveckla och effektivisera verksamheten behöver arbetet med att införa fler digitala tjänster och utveckla nya arbetssätt fortsätta att prioriteras. Genomförd utredning beskriver nuvarande process och förutsättningar för en alternativ lösning på ett bra sätt. Men sammantaget kan konstateras att ytterligare detaljer behöver belysas närmare och tydliggöras innan ett eventuellt förslag om breddinförande kan läggas fram. I den processen är det viktigt att medarbetarna får bidra med sina erfarenheter och synpunkter.

Det som regionstyrelsen beslutade om var följande:

1. Regiondirektören får i uppdrag att göra en fördjupad utredning med målet att till skapa rutiner och en organisation för att hantera hela processen kring mobiltelefoner och andra tekniska lösningar innan ett eventuellt breddinförande.
2. Regiondirektören får i uppdrag att göra en fördjupad utredning kring den uttalade farhågan bland medarbetare att, om man blivit tilldelad en teknisk tjänstelösning (ex. tjänstemobil), förväntas vara ständigt nåbar, med målet att ta fram åtgärder för att minska eller helt eliminera dessa farhågor.
3. Regiondirektören får i uppdrag att kartlägga vilka områden och kategorier av anställda som har nytta av digitala hjälpmedel samt även utifrån den kartläggningen genomföra en kostnadsberäkning både av ett införande och driften av densamma.

Utredningen genomfördes av en arbetsgrupp bestående av representanter från Utvecklings- och digitaliseringsenheten, HR, IT, Ekonomi och Servicecenter under perioden januari-mars 2021. Utredningssvaret återfinns i sin helhet i bilaga 1. Vad gäller beslutspunkt 1 ovan (RS 2020-12-08) presenterar utredningen tre alternativa lösningar för hantering av mobiltelefoner.

Som en del av den digitala utvecklingen kommer användningen av mobiltelefoner som arbetsverktyg att öka. Region Jämtland Härjedalen behöver anpassa sin modell för hantering av mobiltelefoner så att den på ett bra sätt kan tillfredsställa verksamheternas och medarbetarnas behov. Men för att optimera nyttan av ett eventuellt breddinförande behöver nuvarande organisation för hanteringen ses över och brister åtgärdas. Den mest betydande risken med dagens modell är att det inte finns någon sammanhållen registrering av mobiltelefonerna. Användarna skapar egna Apple- eller Androidkonton vilket försvårar återanvändning av återlämnade telefoner och ingen organiserad möjlighet till utbytes- eller lånetelefoner vilket kan medföra att användare blir utan telefon en till två veckor samt att regionen inte har kontroll över avslut av telefoner, abonnemang och anknytningar.

För att överväga ett breddinförande måste också tillgången till Region Jämtland

Härjedalens IT-kapacitet säkerställas ytterligare. Under hösten 2021 har två allvarligare störningar i regionens IT-miljö inträffat. Det har begränsat åtkomst till regionens verksamhetssystem och medförde bland annat att planerad vård fick ställas in eller senareläggas. Dessa störningar har medfört att analyser och åtgärdsplaner har tagits fram för att förhindra den här typen av störningar. I förslag till regionstyrelsens verksamhetsplan för 2022 (RS/xx/2021) finns mål om att kunna hantera avbrott eller prestanda som blir kraftigt nedsatt för en verksamhetskritisk IT-tjänst/system eller del i ett kritiskt system. I förslaget föreslås aktiviteter kopplade till nätverk och server, lagring och applikationsdrift.

Genomförd utredning gav inte tillräckliga underlag för att helt kunna besvara uppdragen i punkt två och tre i styrelsens beslut. För att upptäcka skillnader i behov och nytta mellan olika yrkeskategorier, samt få mer inspel om medarbetarnas inställning kring farhågor och risker föreslås att en pilot genomförs. En pilot ger ett faktiskt underlag från praktisk användning som antingen bekräftar eller dementerar nyttor med ett breddinförande samt möjliggör att fler användningsområden framkommer som inte var kända tidigare. I detta fall innebär piloten att cirka 20 personer, där hälften har mobiltelefon och hälften en läsplatta, får utvärdera nyttan av en teknisk digital lösning som arbetsredskap. Piloten bör omfatta 3-4 månader och minst tre olika yrkeskategorier. Piloten bör bland annat genomföras inom akut medicinsk verksamhet då det tillgängliga digitala stödet är lågt där i dagsläget.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen har tagit del av utredningen och de sammanfattande bedömningar och lägger utredningen till handlingarna.
2. Regiondirektör får i uppdrag att genomföra en pilot under 3-4 månader. Piloten ska omfatta minst tre yrkeskategorier.
3. Regiondirektör får i uppdrag att arbeta vidare med att åtgärda brister i nuvarande process för hanteringen av mobiltelefoner. I det arbetet ska ingå att beakta möjligheten att tillskapa rutiner och andra tekniska lösningar för ett eventuellt breddinförande.
4. En återrapport ska återredovisas till styrelsen senast i april 2022.

Expedieras till

Regionstabschef, Projektledare utvecklings- och digitaliseringsenheten

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse om digitala hjälpmedel_NY
- Bilaga 1 - Svar fördjupad utredning teknisk lösning 210326
- Bilaga 2 - Fördjupad information och kostnadskalkyl för respektive alternativ 210327
- Utredning av tjänstemobiler

16. Återredovisning av utredning om reservvattenförsörjning (RS/1124/2016)

Ärendebeskrivning

Regiondirektören fick 2016-04-27--28 § 93 i uppdrag av regionstyrelsen att skyndsamt utreda förutsättningarna för ett säkerställande av reservvattenförsörjningen till sjukhuset. Bakgrunden var Östersunds kommuns vattenskada den 20 april 2016 och dess stora påverkan på sjukhuset. En utredning redovisades i december 2016 och det beslutades att frågan skulle tas upp med Östersunds kommun i ZÖ-gruppen. En gemensam lösning kunde inte nås varför regionstyrelsen 2019-05-29 § 87 gav ett förnyat uppdrag till regiondirektören.

En sammanfattning, som beskriver händelser i utredningen, är framtagen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har, efter hemställan från Region Jämtland Härjedalen, gjort en förstudie angående reservvattenförsörjningen för sjukhuset. MSB har i samråd med regionen tagit fram en målbild för robustare nödvattenförsörjning, reservvattenförsörjning samt en tidsplan för genomförande. Målbilden finns beskriven i framtagen sammanfattning. Regiondirektören har utifrån målbilden gett fastighetsavdelningen i uppdrag att projektera och kostnadsberäkna en robustare nödvattenförsörjning enligt etapp 1 i MSBs förstudie.

Förslag till beslut

Inriktningen enligt beskriven målbild för att säkerställa reservvattenförsörjningen för sjukhuset godkänns.

Expedieras till

Beredskapschef
Fastighetschef

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Uppdrag att utreda förutsättningar för att säkerställa reservvattenförsörjning till sjukhuset
- Sammanfattning Uppdrag att utreda förutsättningar för att säkerställa reservvattenförsörjning till sjukhuset

17. Utredning om andelen alternativa utförare påverkar regionens forsknings- och utbildningsverksamhet (RS/823/2020)

Ärendebeskrivning

Kompletteras senare

18. Projekt Test av coworking och hybridarbete inom Samverket i Östersund (RS/720/2021)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har 2021 antagit Plan för utveckling av distans- och hybridarbete som stöd för etablering av regionala arbetshubbar med målsättningen att bidra till etablering av regionala arbetshubbar i hela länet utifrån vårt regelverk för hem- och distansarbete, i det nya normala post-corona. Vi ser här att särskilt stöd och kompetens behöver läggas på området innovation i samverkan med andra offentliga aktörer. Regionen föreslås därför söka medel från Vinnova för en lärandeprocess inom det s.k. Samverket, för att bland annat skapa förutsättningar för nya hubbar i

offentlig samverkan på platser där det idag saknas. En ökad kapacitet i hela länet kommer främja inflyttning, kompetensförsörjning, innovation och triple-helix-samverkan så att sysselsättning och skattekraften förbättras.

För att driva projektet ”Test av coworking och hybridarbete inom Samverket i Östersund” föreslås att Region Jämtland Härjedalen ansöker om medel från Vinnova. Ett förslag till ansökan om medfinansiering har upprättats. Ansökan omfattar medel för: medlemskap (180 000 kr), personalkostnader för att sprida ett systematiskt lärande om coworking och hybridarbete i den egna organisationen och i samverkan med andra offentliga organisationer (187 000 kr) samt projektledning (137 000 kr) och indirekta kostnader (32 400 kr). Budget totalt: 536 400 kr varav Vinnova: 402 300 kr (75%), med medfinansiering från Region Jämtland Härjedalen: 134 100 kr (25%).

Förslag till beslut

1. Region Jämtland Härjedalen avsätter arbetstid motsvarande 134 100 kronor för att medfinansiera och genomföra projektet ”Test av coworking och hybridarbete inom Samverket i Östersund” under perioden 1 december 2021 till 30 maj 2023. Finansiering sker inom befintlig budgetram.

2. Regiondirektören får i uppdrag att ansöka om finansiering från Vinnova i enlighet med upprättat förslag.

Beslutsunderlag

- Region Jämtland Härjedalen testar coworking och hybridarbete inom Samverket i Östersund
- 211013_Ansökan_Samverket_Vinnova_hybridarbete
- 211020_Kopia av Ansökan Vinnova

19. Anmälan av delegationsbeslut till regionstyrelsen

Förslag till beslut

Anmälan av delegationsbeslut enligt upprättad förteckning noteras till protokollet.

Delegeringsbeslut

- RS/687:1/2021 Upphandlingsuppdrag Företagshälsovård
- RS/697:1/2021 Upphandlingsuppdrag Psykiatrigranskning
- RS/713:1/2021 Upphandlingsuppdrag Förteckningsprogram Arkiv
- RS/753:17/2020 Delegationsbeslut Användning av pott för akuta investeringar 2021 - Område Primärvård/Inbrottslarm Åre HC
- RS/753:18/2020 Delegationsbeslut Användning av pott för akuta investeringar 2021/Ultraljud/Ortopeden
- RS/753:19/2020 Delegationsbeslut Användning av pott för akuta investeringar 2021/haveripott/Bladderscan/HNR
- RS/253:4/2021 Delegationsbeslut om inrättande av lokaler för telefonväxel i Strömsunds Hälsocentral
- RS/253:5/2020 Delegationsbeslut Omorganisation förvaltningsområde regional utveckling - inrättande av enheter inom område Kollektivtrafik
- RS/1379:26/2015 Delegationsbeslut förändring av organisation Regionstaben från 2022-01-01

- RS/643:4/2021 Delegationsbeslut Svar på remiss av Europeiska kommissionens förslag om etablerandet av en europeisk myndighet för krisberedskap på hälsoområdet (HERA)
  - RS/643:5/2021 Svar på remiss S2021_06529 Region Jämtland Härjedalen
- 20. Anmäl av inkomna handlingar till regionstyrelsen**
Förslag till beslut
Anmälan av inkomna handlingar enligt upprättad förteckning noteras till protokollet.

Anmälningar

- RS/738:1/2021 Uppdrag till Socialstyrelsen att genomföra en förstudie om programmet "Sjukvårdens säkerhet i kris och krig"
  - RS/723:1/2021 Skrivelse från Vårdföretagarna om upphandling av digital plattform
  - RS/858:6/2020 Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslag 1 :5 Bidrag för läkemedelsförmånerna
  - RS/859:10/2020 Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslag 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård
  - RS/859:11/2020 Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslag 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård
  - RS/390:13/2021 Protokoll från Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflygs styrelsesammanträde 2021-10-14
  - RS/390:14/2021 Protokoll från Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflygs styrelsesammanträde 2021-10-28
- 21. TILL FULLMÄKTIGE**

22. Demokratistrategi (RS/41/2021)

Ärendebeskrivning

RF pres

23. Partistöd 2022 (RS/685/2021)

Ärendebeskrivning

Enligt 4 kap 29-32 §§ kommunallagen får kommuner och landsting ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd). Regler för stöd till politiska partier i Region Jämtland Härjedalen antogs av regionfullmäktige 2018-02-14, § 27 och trädde i kraft 1 januari 2019.

Partistödet består av ett grundstöd, ett mandatbundet stöd samt förtroendemannautbildning och stöd till fullmäktigegrupp. Stöden uppräknas årligen med den procentsats som regionfullmäktige för varje budgetår fastställer att gälla för uppräknings av övriga kostnader.

Stöd till politiska sekreterare ska inte beaktas vid fördelning av partistöd. I beslut om utbetalning av partistöd avser redovisad totalsumma endast partistödet. Utbetalning av stöd till politiska sekreterare finns specificerat i särskild bilaga (bilaga 1), i de fall där utbetalning sker. Vissa partier har valt att låta Region Jämtland Härjedalen anställa den politiska sekreteraren varpå stödet inte betalas ut. I Regionplan 2020-

2022 beslutades det att frysa politikerarvodena för hela mandatperioden och därav har endast omkostnadsersättningen för 2022 räknats upp utifrån index.

Samtliga partier har kommit in med en redovisning över användningen av partistöd för perioden 1 januari 2020 – 31 december 2020.

Förslag till beslut

Fullmäktiges presidium föreslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Partistöd för 2022 utbetalas till de politiska partierna enligt upprättat förslag.

b. Enligt punkten 7 i de av fullmäktige antagna reglerna för stöd till de politiska partierna i Region Jämtland Härjedalen ska parti som tar emot partistöd lämna en skriftlig redovisning över användningen av partistödet. Redovisningen av 2022 års partistöd ska lämnas senast den 30 juni 2023.

Expedieras till

De politiska partierna

Beslutsunderlag

- §75 RF pres Partistöd 2022
- Bilaga 1 - Specifikation över partistöd och stöd till politiska sekreterare 2022

24. Justering av tandvårdstaxan 2022 (RS/732/2021)

Ärendebeskrivning

I februari 2021 beslutade fullmäktige om ny tandvårdstaxa gällande från och med 1 april 2021. Den tandvårdstaxa som beslutades var resultatet av en grundlig genomgång och omräkning i syfte att uppnå kostnadstäckning för de olika behandlingsåtgärderna. Det innebär att det nu finns en genomarbetad bas för tandvårdstaxan.

På samma sätt som budgetramar mm räknas upp årligen bör även tandvårdstaxan årligen justeras för normala kostnadsökningar. Tidigare har beslutsprocessen kring tandvårdstaxan ofta gått ner på detaljnivå för olika behandlingsåtgärder. Då det nu finns en bra bas att utgå ifrån finns det inte längre någon anledning att arbeta på denna detaljeringsnivå i beslutsprocessen. Ett beslut om modell för årlig uppräkningsmodell är därför önskvärt. Ett sådant beslut underlättar även det administrativa arbetet med taxejustering och ger bättre framförhållning i den ekonomiska planeringen.

Som uppräkningsmodell föreslås att taxan justeras årligen med samma procentuella höjning som TLVs referensprislista generellt höjs med.

Historiskt har TLVs höjning legat lägre än LPIK som är det index som tas fram av SKL (Sveriges kommuner och landsting) och som speglar kostnadsutvecklingen för offentlig sektor. Regionen tillämpar idag LPIK för bland annat uppräkningsmodell av budgetramar och kapiteringsersättning. Konsekvensen av att använda ett index som ofta ligger lägre än LPIK blir att tandvårdstaxan över tid kommer att halka efter och inte ge den kostnadstäckning som var grundtanken i det beslut som fattades för taxan 2021. Detta bör beaktas i senare uppföljningar.

I tandvårdstaxan för 2022 har två nya åtgärder tillkommit från TLV, tandvårds och läkemedelsverket. Åtgärd 142 och 410. En ny åtgärd/latitud har tillkommit på Folktandvårdens initiativ - Åtgärd 850 C. En latitud som missades i den stora genomgången inför år 2021. Prissättningen av dessa för Folktandvården är gjord utifrån samma systematik som övriga åtgärder inom åtgärdsgruppen

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet 2021-10-27 § 96 och föreslår regionfullmäktige:

1. Prisjustering ska ske årligen enligt TLVs generella prisjustering av referenspriserna, samt med eventuella justeringar som föranletts av ändringar initierade av TLV. För 2022 är den generella ökningen 1,7%.
2. Beslutad tandvårdstaxa enligt ovan gäller från den 15 januari 2022

Förslag till beslut

Regionstyrelsen tillstyrker hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Justering av tandvårdstaxan 2022
- §96 Hälso- och sjukvårdsnämnden Justering av tandvårdstaxan 2022
- Bilaga tandvårdstaxa version TLV

25. Begäran om upplösning av Torvalla Centrum Bostadsrättsförening (RS/715/2021)

Ärendebeskrivning

Kompletteras senare

Beslutsunderlag

- Begäran om upplösning av Torvalla centrum bostadsrättsförening
- Protokoll sammanträde Torvalla Centrum Bostadsrättsförening 21-09-10
- Stadgar §52

26. Uppsägning av samarbetsavtal med Östersunds kommun avseende Stiftelsen Jamtli 2020-2022 (RS/916/2018)

Ärendebeskrivning

Gällande samarbetsavtal med Östersunds kommun avseende Stiftelsen Jamtli beslutades av regionfullmäktige i november 2019, § 141, och löper parallellt med uppdragsavtal Stiftelsen Jamtli, Jamtlis strategiplan och den regionala kulturplanen. Uppdragsavtalet ligger även till grund för årsavtal med Jamtli. Regionfullmäktige beslutade i juni, § 93, att säga upp gällande uppdragsavtal från sista december 2022, samt att ge regionala utvecklingsnämnden i uppdrag att ta fram förslag till nytt uppdragsavtal för perioden 2023–2026. Processen med nytt uppdragsavtal förs i dialog mellan regionen, kommunen och Jamtli. Därefter kommer dialog att erbjudas övriga två stiftare, Heimbygda och Jämtlands läns konstförening.

Samarbetsavtalet mellan Region Jämtland Härjedalen och Östersunds kommun

reglerar ansvar och kostnadsfördelning mellan parterna samt anger att beslut avseende nyinvesteringar och större underhållsinvesteringar ska föregås av gemensam beredning. Avtalet anger även riktlinjer för tillsättande av ledamöter i stiftelsens styrelse, anpassning till administrativa system, information och redovisning från stiftelsen. Om samarbetsavtalet inte sägs upp från endera parten senast ett år före avtalets utgång så förlängs det utan vidare åtgärd med ett år. Samarbetsavtalet kan förlängas med högst tre år. Med utgångspunkt i ett nytt uppdragsavtal samt en ny regional kulturplan för åren 2023-2026 så bör det beslutas om ett nytt samarbetsavtal som följer samma tidsperiod. Dessutom finns skäl att lägga till vissa skrivningar avseende ansvaret för procentuell uppräknings av verksamhetsbidraget. Förslag till nytt samarbetsavtal beräknas kunna behandlas av regionala utvecklingsnämnden senast i september 2022.

Regionala utvecklingsnämnden behandlade ärendet den 26 oktober 2021, § 177, och föreslår regionfullmäktige

1. Region Jämtland Härjedalen säger upp samarbetsavtalet med Östersunds kommun avseende Stiftelsen Jamtli 2020-2022. Avtalet upphör att gälla den 31 december 2022.

2. Regionala utvecklingsnämnden får i uppdrag att i samverkan med Östersunds kommun ta fram förslag till nytt samarbetsavtal mellan Östersunds kommun och Region Jämtland Härjedalen avseende Stiftelsen Jamtli för år 2023-2026.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

Expedieras till

Östersunds kommun
Områdeschef Kultur och bildning

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Uppsägning av samarbetsavtal med Östersunds kommun avseende Stiftelsen Jamtli
- §170 Regionala utvecklingsnämnden Samarbetsavtal mellan Östersunds kommun och Region Jämtland Härjedalen avseende Stiftelsen Jamtli 2020–2022

27. Svar på medborgarförslag om gratis mensskydd på regionens toaletter (RS/228/2021)

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om gratis mensskydd på kommunala toaletter inkom i mars 2021. Regionfullmäktiges presidium bedömde initialt att ärendet inte skulle tas upp för behandling då frågan inte rymdes inom Region Jämtland Härjedalens ansvarsområde. Vid vidare diskussioner beslutades att förslaget ändå ska beredas men att det ska gälla regionens toaletter. Förslaget handlar i korthet om att gratis mensskydd ska finnas på regionens toaletter och på så vis göras tillgängligt för såväl regionens personal som patienter och andra besökare som ett viktigt led i regionens arbete med jämställdhet, folkhälsa och mänskliga rättigheter.

Svaret har beretts av Folkhälsoenheten i samråd med regionservice. Perspektiv för

jämställdhet och jämlikhet, barn och miljö har beaktats.

Gratis mensskydd är en fråga som har aktualiserats under de senaste åren. Förslag om gratis mensskydd har lyfts på olika nivåer, såväl medborgarförslag som motioner från politiska partier på nationell och lokal nivå. Förslagen handlar om allt ifrån gratis mensskydd för alla som menstruerar i befolkningen till att det ska finnas tillgängligt inom specifika verksamheter såsom exempelvis skolor och sjukhus. Skottland var först i världen med att besluta om gratis mensskydd till alla som menstruerar i början av år 2020. Andra exempel utanför Sverige är Irland och Storbritannien som har beslutat att momsbefria mensskydd, andra länder har beslutat att kraftigt sänka momsen. I Sverige har en rad kommuner beslutat om gratis mensskydd under det senaste året. I Jämtlands län har exempelvis Östersunds kommun beslutat om gratis mensskydd på grundskolorna under en försöksperiod och frågan diskuteras i fler kommuner.

Mens är ett av flera områden som rör den sexuella och reproduktiva hälsan som både historiskt sett och i modern tid kantats av tabun, skam och stigmatisering till följd av begränsande normer och strukturer. Detta trots att det är en del av den reproduktiva cykeln och att omkring hälften av befolkningen menstruerar en gång i månaden.

Flera kommuner som har infört gratis mensskydd framhåller att det är en del av arbetet för ökad jämställdhet och jämlikhet. Även vissa företag går samma väg och inför gratis mensskydd för personalen. Smedjebackens kommun, som var först i landet med att besluta om gratis mensskydd på kommunala toaletter för både personal, elever och besökare kommer under en provperiod att förse ungefär hälften av kommunens 450 toaletter med gratis mensskydd. Perioden kommer utvärderas under hösten 2021 och kostnadsättas inför kommande år.

Med tanke på det stora behovet av mensprodukter har produktutvecklingen i jämförelse med innovationer inom andra områden gått sakta framåt. Mensprodukter betraktas sällan som en nödvändighet likt toalettpapper, tvål och handtorkpapper utan är förenade med höga kostnader för menstruerande individer. I Sverige beräknas det kosta mellan 40 000 kr och 80 000 kr att menstruera under en livstid. En kostnad som endast drabbar menstruerande individer och inte den andra halvan av befolkningen. Detta kan betraktas som en form av könsdiskriminering som bidrar till ojämlika förutsättningar gällande hälsa och ekonomi.

Kvinnor har i genomsnitt 20 procent lägre inkomst än män och arbetar i större utsträckning än män inom offentlig sektor, där lönenivåerna generellt är lägre. Inom Region Jämtland Härjedalen är tre fjärdedelar, drygt 3000, av de anställda kvinnor. Gratis mensskydd på toaletterna skulle således underlätta arbetsvardagen och ekonomin för en stor del av regionens medarbetare.

I dagsläget kan den som är ineliggande patient inom Region Jämtland Härjedalen efterfråga och få tillgång till gratis hygienartiklar, däribland mensskydd. Hittills har ingen annan region beslutat att införa gratis mensskydd på alla toaletter, däremot erbjuder en del Ungdomsmottagningar i landet gratis mensskydd på besökstoaletter, så även i Region Jämtland Härjedalen fast endast inne på undersökningsrummen. Barn och unga som menstruerar är en extra sårbar grupp som oftast inte har hunnit införskaffa erfarenhet och grundläggande kunskap kring kroppens funktioner. Det

kan också upplevas som svårt och pinsamt att ta upp frågan om mensskydd med sina föräldrar varpå en del bär kostnaden för mensskydd själva. Dessutom är barnfattigdom fortfarande en verklighet i länet och de barn vars förälder/föräldrar lever i en ekonomiskt ansträngd situation kan ha än svårare att införskaffa mensskydd. Gratis mensskydd på Ungdomsmottagningar tillgängliggör mensskydd för unga menstruerare samtidigt som det skapar tillfällen att ställa frågor till personalen om kroppen, menstruation och andra frågor som rör sexuell och reproduktiv hälsa.

Folkhälsoundersökningar visar att det finns socioekonomiska skillnader mellan länsdelarna. För att undvika geografiska skillnader och säkerställa en jämlik tillgång till gratis mensskydd i hela länet oavsett ålder, kommund tillhörighet och ekonomisk situation bör toaletter dels inom sjukhuset, dels på länets hälsocentraler och Ungdomsmottagningar inkluderas i ett eventuellt införande. Det finns i dagsläget ingen samlad uppgift på antal toaletter eller besökare inom Region Jämtland Härjedalens fastigheter och behöver därför beaktas vid en fördjupad utredning.

En trög produktutveckling har också bidragit till att mensskydd än idag till största del består av engångsartiklar vilket är negativt ur ett miljöperspektiv. Felaktig hantering och sabotage kan vid fri tillgång på mensskydd orsaka stopp i avlopp samt nedskräpning. Det börjar så sakteliga introduceras mer miljövänliga alternativ på marknaden, exempelvis menskoppen som kan användas under flera år. Menstruerande individer har olika behov vilket skapar utmaningar kring vilka produkter som ska erbjudas. Smedjebackens kommun har, för att tillgodose olika typer av behov, beslutat att erbjuda tre olika sorters mensskydd; binda, tampong samt trosskydd.

Förslaget om gratis mensskydd på regionens toaletter kan bidra i arbetet med att skapa förutsättningar för en jämlik och jämställd hälsa. Det anses angeläget utifrån regionens vision om hälsa på lika villkor för hela befolkningen för en hållbar utveckling i Jämtlands län och utifrån FN:s Agenda 2030 och målen om hälsa och välbefinnande, minskad ojämlikhet samt jämställdhet.

Den praktiska hanteringen av tillhandahållandet av mensskydd skulle kunna ske i samband med hantering av övriga hygien- och sanitetsartiklar.

Utifrån ovan föreslås att en fördjupad utredning genomförs kring de ekonomiska konsekvenserna såväl som en hållbar lösning för tillhandahållandet av mensskydd på regionens toaletter. Vidare föreslås att ett utrett förslag återredovisas till regionstyrelsen för vidare hantering och vid behov lyfta in frågan i kommande budgetprocess.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Medborgarförslaget bifalls.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att göra en fördjupad utredning kring ekonomi och hållbar lösning samt föreslå finansiering.

Expedieras till
Chef Folkhälsoenheten
Regionservice

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på medborgarförslag om gratis mensskydd
- Medborgarförslag om mensskydd_Maskad

28. Svar på medborgarförslag om att Region Jämtland Härjedalen ska ansluta sig till SMS-livräddare (RS/815/2020)

Ärendebeskrivning

Det har inkommit två medborgarförslag (HSN/234/2021 och HSN/372/2021) som föreslår att Region Jämtland Härjedalen ska ansluta sig till SMS-livräddare. Förslagen motiverar detta med att SMS-livräddare både kan rädda fler liv samt spara pengar.

SMS-livräddare för samman frivilliga medborgare som har HLR-kunskap, närmaste hjärtstartare och en individ med misstänkt hjärtstopp via en app för smartphone.

Systemet ansluts till den larmcentral som respektive region har avtal med.

Syftet är att ge den som drabbats av hjärtstopp utanför sjukhus bättre förutsättningar att överleva. För att bli livräddare måste man vara 18 år och ha en utbildning inom HLR. Idag finns det cirka 81 000 registrerade frivilliga livräddare i Sverige. 600 av dessa frivilliga livräddare är bosatta i Jämtland Härjedalen men de kan i dagsläget bara larmas ut om de befinner sig i en annan region, som är ansluten till SMS-livräddare. Under 2019 fick cirka 800 personer HLR av en frivillig livräddare i Sverige.

Systemet SMS-livräddare drivs av Heartrunner Sweden AB som ägs av Karolinska Institutet Holding AB, Everbridge Norway och forskarna bakom idén. Systemet har funnits i Sverige sedan 2010 men erbjuds även i andra länder.

Eftersom hjärtstopp är ett mycket tidskritiskt tillstånd är det viktigt för sjukvården att samarbeta med andra aktörer som kan utföra HLR och som tidsmässigt kan befinna sig närmare patienten. Tillsammans kan tjänsten rädda liv men också bidra till en ökad trygghet och jämlikhet för personer som bor eller vistas i Jämtland Härjedalen. Detta är särskilt viktigt i de områden där det tar längre tid att nå av ambulans och IVPA. Tillsammans med organisationer och föreningar runt om i Jämtland Härjedalen kan Regionen skapa engagemang och sprida kunskap om HLR samt möjligheten att agera som SMS-livräddare. Insatserna kan också leda till spridningseffekter inom ex. hälsa, första hjälpen och samverkan i allmänhet, när detta uppmärksammas.

Det kan även konstateras att det finns internationella riktlinjer, baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet, med tydliga rekommendationer att införa livräddarsystem samt att åtta (snart nio) regioner redan är anslutna i Sverige. Utifrån analyser från andra regioner, som redan infört SMS-livräddare, är det rimligt att anta att ytterligare 1–2 personer per år kan överleva ett hjärtstopp utanför sjukhus i Jämtland Härjedalen.

2011 behandlade regionstyrelsen och regionfullmäktige ett medborgarförslag om sms-livräddare, LS/1227/2011. Utredningen som gjordes i samband svaret pekade på att det då var svårbedömt vilken kostnad som var förknippad med ett införande, främst beroende på att det saknades svensk erfarenhet från området. Vidare sades att dåvarande Landstinget som ensam aktör inte borde bygga upp en verksamhet med SMS-livräddare. Om intresse från andra aktörer hade funnits kunde landstinget delta som en medpart. Frågan skulle i ett sådant fall kunnat utredas vidare i samverkan med länets kommuner, frivilligorganisationer och SOS alarm. Inom ramarna för arbetet med "Ny hälso- och sjukvårdspolitik" kunde frågan väckas och utredas vidare under förutsättning att intresse funnits hos övriga aktörer i länet.

Sedan 2011 har den tekniska utvecklingen gjort stora framsteg och fler regioner har anslutit sig till SMS-livräddare.

Mot bakgrund av detta föreslås att Region Jämtland Härjedalen bör ansluta sig till systemet SMS-livräddare. Ett införande av denna funktion kräver dock en djupare utredning som inbegriper finansiering, möjlighet till samverkan med länets kommuner samt en ansvarig verksamhet. Därmed föreslås att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att utreda hur funktionen sms-livräddare ska implementeras i Region Jämtland Härjedalen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet 2021-10-27 § 97 och föreslår regionfullmäktige

1. Medborgarförslagen bifalls.
2. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda hur funktionen sms-livräddare ska implementeras i Region Jämtland Härjedalen.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen tillstyrker hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på medborgarförslag om att Region Jämtland Härjedalen ska ansluta sig till SMS-livräddare
- §97 Hälso- och sjukvårdsnämnden Svar på medborgarförslag om att Region Jämtland Härjedalen ska ansluta sig till SMS-livräddare
- Medborgarförslag om SMS-livräddning_Maskad RS_815_2020

29. Svar på medborgarförslag om att Region Jämtland Härjedalen ska ansluta sig till SMS-livräddare (RS/182/2021)

Ärendebeskrivning

Det har inkommit två medborgarförslag (HSN/234/2021 och HSN/372/2021) som föreslår att Region Jämtland Härjedalen ska ansluta sig till SMS-livräddare.

Förslagen motiverar detta med att SMS-livräddare både kan rädda fler liv samt spara pengar.

SMS-livräddare för samman frivilliga medborgare som har HLR-kunskap, närmaste

hjärtstartare och en individ med misstänkt hjärtstopp via en app för smartphone. Systemet ansluts till den larmcentral som respektive region har avtal med.

Syftet är att ge den som drabbats av hjärtstopp utanför sjukhus bättre förutsättningar att överleva. För att bli livräddare måste man vara 18 år och ha en utbildning inom HLR. Idag finns det cirka 81 000 registrerade frivilliga livräddare i Sverige. 600 av dessa frivilliga livräddare är bosatta i Jämtland Härjedalen men de kan i dagsläget bara larmas ut om de befinner sig i en annan region, som är ansluten till SMS-livräddare. Under 2019 fick cirka 800 personer HLR av en frivillig livräddare i Sverige.

Systemet SMS-livräddare drivs av Heartrunner Sweden AB som ägs av Karolinska Institutet Holding AB, Everbridge Norway och forskarna bakom idén. Systemet har funnits i Sverige sedan 2010 men erbjuds även i andra länder.

Eftersom hjärtstopp är ett mycket tidskritiskt tillstånd är det viktigt för sjukvården att samarbeta med andra aktörer som kan utföra HLR och som tidsmässigt kan befinna sig närmare patienten. Tillsammans kan tjänsten rädda liv men också bidra till en ökad trygghet och jämlikhet för personer som bor eller vistas i Jämtland Härjedalen. Detta är särskilt viktigt i de områden där det tar längre tid att nås av ambulans och IVPA. Tillsammans med organisationer och föreningar runt om i Jämtland Härjedalen kan Regionen skapa engagemang och sprida kunskap om HLR samt möjligheten att agera som SMS-livräddare. Insatserna kan också leda till spridningseffekter inom ex. hälsa, första hjälpen och samverkan i allmänhet, när detta uppmärksammas.

Det kan även konstateras att det finns internationella riktlinjer, baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet, med tydliga rekommendationer att införa livräddarsystem samt att åtta (snart nio) regioner redan är anslutna i Sverige. Utifrån analyser från andra regioner, som redan infört SMS-livräddare, är det rimligt att anta att ytterligare 1–2 personer per år kan överleva ett hjärtstopp utanför sjukhus i Jämtland Härjedalen.

2011 behandlade regionstyrelsen och regionfullmäktige ett medborgarförslag om sms-livräddare, LS/1227/2011. Utredningen som gjordes i samband svaret pekade på att det då var svårbedömt vilken kostnad som var förknippad med ett införande, främst beroende på att det saknades svensk erfarenhet från området. Vidare sades att dåvarande Landstinget som ensam aktör inte borde bygga upp en verksamhet med SMS-livräddare. Om intresse från andra aktörer hade funnits kunde landstinget delta som en medpart. Frågan skulle i ett sådant fall kunnat utredas vidare i samverkan med länets kommuner, frivilligorganisationer och SOS alarm.

Inom ramarna för arbetet med ”Ny hälso- och sjukvårdspolitik” kunde frågan väckas och utredas vidare under förutsättning att intresse funnits hos övriga aktörer i länet.

Sedan 2011 har den tekniska utvecklingen gjort stora framsteg och fler regioner har anslutit sig till SMS-livräddare.

Mot bakgrund av detta föreslås att Region Jämtland Härjedalen bör ansluta sig till systemet SMS-livräddare. Ett införande av denna funktion kräver dock en djupare

utredning som inbegriper finansiering, möjlighet till samverkan med länets kommuner samt en ansvarig verksamhet. Därmed föreslås att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att utreda hur funktionen sms-livräddare ska implementeras i Region Jämtland Härjedalen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet 2021-10-27 § 98 och föreslår regionfullmäktige

1. Medborgarförslagen bifalls.
2. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda hur funktionen sms-livräddare ska implementeras i Region Jämtland Härjedalen.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen tillstyrker hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på medborgarförslag om att Region Jämtland Härjedalen ska ansluta sig till SMS-livräddare
- §98 Hälso- och sjukvårdsnämnden Svar på medborgarförslag om att Region Jämtland Härjedalen ska ansluta sig till SMS-livräddare
- Medborgarförslag om sms-livräddning RS-182-2021_Maskad

30. Informationer